

uitgave van het Bisdom Haarlem-Amsterdam

4

AUGUSTUS
2018

SAMENKERK

zomer

**Woord van de
bisschop**

4

**Bijzonder
feest op Texel**

6

**Zwerven
met God**

33

uitgave van het bisdom Haarlem-Amsterdam

SKB

4
AUGUSTUS
2018

SAMENKERK

**In dit zomerse
nummer**

**50 jaar
vakantiepastoraat
op Texel**

6

Al vijftig jaar strijkt het vakantiepastoraat van het Duitse bisdom van Essen in de zomer neer op Texel voor de (Duitse) toeristen. Ze vieren er vakantie en hun geloof.

Colofon

SamenKerk is het magazine van het Bisdom Haarlem-Amsterdam en verschijnt zes keer per jaar. Nummer 4 • Jaargang 43
De volgende uitgave verschijnt op 4 oktober 2018.

Redactie

Eric Fennis (hoofdredactie ad interim),
Eric van Teijlingen (eindredactie), Edith van Kuijck,
Maurice Lagemaat, Jan-Jaap van Peperstraten,
Jim Schilder, Petra Vermeer

Medewerkers

Anneke van Assema, Michel Bakker, Leo Fijen,
Hein Jan van Ogtrop, Marcel Poorthuis

Redactieadres

SamenKerk • Postbus 1053, 2001 BB Haarlem
Telefoon • 023-5112600 Fax • 023-5112629
IBAN • NL86 ABNA 0230 8523 19
E-mail • samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

**Vrijwilligers
actief**

10

Abonnement

Abonnementenadministratie • 023-5112600.
Zes nummers *SamenKerk* • € 30,- per jaar
Zes nummers *SamenKerk* in het buitenland
€ 36,- per jaar

Advertenties

Borgerpark Media
Postbus 8027, 6060 AA Posterholt
Telefoon • 0475-711362
E-mail • info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Ook in de zomer zijn vrijwilligers
in de parochies actief.

Grafisch ontwerp / technische realisatie

Impulsar Strategy & Design • www.impulsar.nl
Vanderperk Groep • www.vanderperk.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen; verantwoordelijken kunnen reageren via het redactieadres.

“Wil passagier zich zo spoedig mogelijk melden bij de gate. U vertraagt de vlucht.” Iedereen die op Schiphol is geweest herkent deze oproep. In de hectiek van de luchthaven is het Stiltecentrum een oase van rust.

Katholiek West-Friesland

28

Op vakantie in eigen bisdom? Of op zoek naar een idee voor een dagje uit? Naast Texel reisde *SamenKerk* naar West-Friesland. Ga ook...!

Schiphol

12

Kerkengek

14

De kerkengek bleef dicht bij huis: hij bezocht de Sint Josephkerk aan de Jansstraat in Haarlem. Wist u dat deze kerk een van de vijf (voormalige) kathedralen is?

En verder

- 4 Woord van de Bisschop
- 17 Van Onderop
- 18 Kort nieuws
- 20 Inspiratie
- 26 Uit de kroniek
- 27 Leo Fijen

- 28 Geboekt
- 30 Kerkproeverij 2018
- 32 Heiloo
- 33 Zwerven met God
- 36 Puzzel
- 38 Personalialia

MARIA

is in de hemel maar ook op aarde

15 Augustus vieren we het feest van Maria Tenhemelopneming. Al sinds de vijfde eeuw leeft de overtuiging in de Kerk dat het lichaam van Maria na haar ontslapen niet aan het bederf is prijsgegeven, maar is getransformeerd in een verheerlijkt, vergeestelijkt lichaam, zoals bij haar Zoon na zijn opstanding uit de dood, en zo haar ziel is gevolgd naar de hemel. Daarom vereren we ook geen graf van Maria. In 1950 heeft paus Pius XII deze overtuiging tot dogma verklaard. Hij wilde Maria daarmee de eer en de plaats geven die haar toekomt.

Pius XII en het dogma

Zoals bij alle dogma's ging er een lange en heftige discussie aan vooraf. Uiteindelijk moet dan een paus een zware eenzame beslissing nemen. Maar de hemel kwam hem tegemoet. Kort daarvoor was Maria verschenen aan een kleine Franse jongen, Gilles de Bonheure, en ze had hem laten zien hoe haar lichaam door engelen naar de hemel werd gedragen. Hij moest dit aan de paus gaan vertellen. Pius XII was eenvoudig genoeg om zich ook door een klein kind te laten beleren, en ontving Gilles in audiëntie. Ook een paus heeft soms een bemoediging of bevestiging van de hemel nodig. Dit was overigens niets ongewoons. Vele kerkelijke gebruiken of feesten, maar ook gebeden zoals het rozenkransgebed, en zelfs theologische inzichten en dogma's zijn door zogenaamde private openbaringen gevraagd of bevestigd.

Maria is in de hemel, maar ze is ook op aarde. Net als haar Zoon, die zich na z'n verrijzenis zelfs door zijn leerlingen liet aanraken, kan ook Maria aan mensen verschijnen in de geest, maar ook met haar verheerlijkt lichaam. En ze is gekomen, ontelbare malen, in alle delen van de wereld, onder vele verschillende namen en titels. Maar altijd als Moeder. Dat was de zending die de Heer haar op het kruis met zijn laatste woorden had gegeven, woorden met de kracht van een testament: "Vrouw, zie daar uw zoon. Zoon, zie daar uw moeder" (Joh. 19:26.27). Maria is een schepsel, maar als 'Bruid van de heilige Geest' in zijn kracht nieuw gemaakt voor haar wereld-

omspannende taak. Als moeder komt ze om te troosten, te bemoedigen, te waarschuwen, maar altijd om mensen terug te voeren naar haar Zoon, naar de immense liefde van God. Zoals een moeder werkt ze vaak op zachte, subtiele wijze in mensenlevens.

Maria bedankt een clochard in Parijs

Ooit las ik het verhaal van Abbé Pierre, de bekende Franse priester die werkte onder de clochards van Parijs. Bij de Seine was een kind in het water gevallen. Een zwerver was het na gesprongen en had het kind gered. De omstanders verdrongen zich om het kind en vergaten de redder, die zich stilletjes uit de voeten maakte. Maar Abbé Pierre had het gezien en volgde hem. Hij vond hem uiteindelijk onder een brug, waar hij bezig was z'n kleren bij een vuurtje te drogen. "Ik wil u bedanken voor wat u zojuist gedaan heeft", zei de priester. "Ik heb geen dank nodig", mopperde de man. "Maar God heeft het gezien en zal het niet vergeten", hield de abbé vol. "Ik geloof niet in God,

Foto: Wim Koopman

gaat u maar weg", antwoordde de man geërgerd. Abbé Pierre wist niet goed meer wat te doen of te zeggen. Toevallig voelde hij een zilveren rozenkrans in z'n zak, die hij kort tevoren van iemand had gekregen. Hij gaf hem aan de man, en kreeg de inspiratie om te zeggen: "Uw hemelse Moeder wil u hiermee belonen". Toen werd de man stil. "Het is de rozenkrans van mijn moeder", zei hij verbluft. Het was de rozenkrans die zijn moeder steeds had geboden, vooral ook voor hem. Na haar dood had hij hem vanwege de zilverwaarde snel verpatst. Nu, na jaren, had hij hem weer terug, met woorden van dank en troost. Er brak iets in hem. Er kwam weer ruimte voor wat licht, voor de liefde van God en mensen, getuigde de priester later.

De Vrouw, bekleed met de zon

Maar Maria is ook een geducht strijdster tegen het Kwaad. Op het feest van Maria Tenhemelopneming wordt altijd gelezen uit het Bijbelboek Openbaring, waar Johannes schrijft: "Er verscheen een groot teken aan de hemel. Een vrouw, bekleed met de zon, de maan onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren" (Openb. 12:1). In dit beeld herkent de Kerk zichzelf, maar vooral Maria. Zij staat tegenover de draak, schepsel tegenover schepsel; nederigheid tegenover hoogmoed; Lucifer, de gevallen 'Lichtdrager', tegenover de Vrouwe, de nieuwe 'Morgenster'. Aan haar is het gegeven, profeteert Johannes, "de kop van de slang te verpletteren". Zij zal dat doen in het klein, in het hart en het leven van ieder die zich onder haar bescherming stelt. Zij zal dat doen in het groot, in de wereld, waar zij de macht van de Boze zal breken. Zij moet de verlossing door Christus op het kruis verworven, in tijd en geschiedenis aan de schepping voltrekken. Dat is haar taak. Daartoe is zij uitverkoren.

Door Maria is onze tijd van crisis en chaos toch ook een tijd van hoop

Dat is wat we op het feest van Maria Tenhemelopneming eigenlijk vieren. Maria wordt ons gepresenteerd in haar sterke rol van overwinnares. En dat mag weleens. Te vaak wordt haar beeld gekleurd door alleen zoetheid en stilte. Maar in die stilte, in de verborgenheid van Nazareth, heeft dit meisje een eenzame strijd gevoerd. De strijd die elke mens moet voeren in de verborgenheid van zijn eigen hart, de strijd om liefde en gerechtigheid, waarheid en zuiverheid. En meer dan wie ook is Maria daarin

belagd. Het is dan ook niet door zoete kinderlijkheid, maar door de wilskracht en volharding van een sterke vrouw, die het Godsgeven van haar zuiverheid wist te bewaren, dat de Verlosser geboren kon worden. In de ogen van de wereld een volstrekt onbelangrijk mens-kind. In Gods ogen de 'reinste der schepselen', de Koningin en Moeder van de hele mensheid. Door Maria is onze tijd van crisis en chaos toch ook een tijd van hoop; hoop op een nieuwe komst van de heilige Geest door haar bemiddeling. Zo'n nieuw Pinksteren hebben Kerk en wereld zo dringend nodig. Vele mystici hebben het voorspeld. De laatste drie pausen hebben er voor gebeden. Moge het ons gegeven zijn.

In die hoop wens ik u een fijne vakantietijd toe. ■

Bisschop Jozef Marianus Punt

In veel parochiekerken is er op 15 augustus een viering. Informeer u bij uw eigen parochie.

Topdrukke in de
Duitse kerk op

Texel

50 jaar vakantie- pastoraat van de Touristenseelsorge

Maurice Lagemaat

Foto's: Texel Seelsorge Bistum Essen

Zon, zee, strand, een paar ingrediënten voor een vakantiegevoel. Voor veel mensen begint dat op de veerboot naar het noordelijkste deel van ons bisdom, het eiland Texel. Ook onze oosterburen weten deze vakantieplek al jaren te vinden. En sinds de zomer van 1968 is het bisdom Essen uit het Duitse Ruhrgebied iedere zomer met priesters en vrijwilligers op Texel aanwezig. Op naar Texel dus...

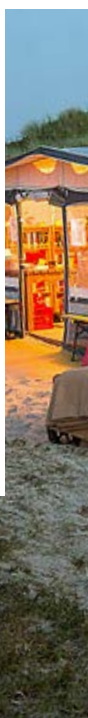

Foto: Maurice Lagemaat

Je kunt er niet omheen, de caravan van het Duitse toeristen-pastoraat

De overtocht met de veerboot van Den Helder naar Texel bezorgt mij, turend over het wad en de Noordzee, vakantiegevoel. Boten passeren, meeuwen scheren voorbij. Bij aankomst in de Texelse veerhaven wordt ieder in het Nederlands, Duits en Engels welkom geheten en dan zegt de stem: "Aan de Texelaars: welkom thuis!" Voor menig Duitse toerist voelt het eiland ook als thuis, zelfs een thuiskomen bij God.

Van boord op het eiland ga ik op zoek naar de caravan van het bisdom Essen. Na een paar honderd meter te hebben gereden zie ik aan de linkerkant in een weiland een wat ouderwets ogend bord staan: 'Het eiland voor de Heiland' staat er met grote letters op. Een mooie oproep om ook tijdens de vakantie wat tijd vrij te maken voor de Schepper van al dat moois wat Texel aan natuur en mensen te bieden heeft.

De caravan als trefpunt

Daar staat ie... je kunt er niet om heen, de caravan van het Duitse toeristenpastoraat. Een 'parochiecentrum', een inlooplek voor iedereen. Buiten staan uitnodigend de tafels klaar, waar men even kan zitten voor een kop koffie, een praatje of juist even een boek lezen van de boeken- en spelletjesbibliotheek.

Texel, het grootste van de Nederlandse Waddeneilanden, telt met ruim 13.500 inwoners vier katholieke kerken in de dorpen Den Burg, De Koog, Cocksdorp en Oudeschild.

Ik ontmoet er Maximilian Strozyk (31), pastoor in Bochum en in juli drie weken vakantiepastor. Het mooie zomerweer is te zien op zijn zongebrande gezicht en zijn stralende glimlach, als we elkaar begroeten. Strozyk: "Iedere zomer zijn we negen weken present op Texel. We staan met onze caravan op een camping bij De Koog, vlak bij het strand en de kerk. Je kunt 'm niet missen. Met drie teams van vier personen, een priester en drie vrijwilligers, bemensen wij dit vakantiepastoraat een zomer lang."

De zondagse zomerkerk

Dat er behoefte aan is – en dat al vijftig jaar – blijkt uit de interesse, want op zondagmorgen zit de kerk stampvol. Zo'n vierhonderd Duitse toeristen zitten en staan in de kerk om samen te vieren. Ze vieren vakantie en hun

Iedere voorbijganger is welkom. Het 'duinzingen' op de dinsdagavond is inmiddels een begrip geworden

geloof. "Bij binnenkomst van de kerk krijgt iedereen een persoonlijke begroeting, wordt iedereen de hand geschud. Het is een geloofsgemeenschap die jaarlijks weer samenkomt van juli tot september. Iedere vrijdagmorgen is er voor iedereen die dat wil gelegenheid de liturgie samen voor te bereiden, zoals het thema, de voorbeden en de liederen", aldus Strozyk. Met veel enthousiasme vertelt hij hoe dat in z'n werk gaat. Iets wat hij thuis in Bochum nooit doet, maar wel hier op Texel. Dat maakt het pastoraat in deze zomerparochie toch écht anders dan thuis. "Voor de dertiende zondag door het jaar, met het evangelie dat Jezus naar zijn vaderstad gaat, kwamen we met een leuke groep mensen samen, waaronder een gezin. Op basis van de lezingen kozen we voor het thema 'Heimat', thuisgevoel, en hoe ook vakantie op Texel zo'n gevoel kan oproepen. Één van de kinderen van het gezin, negen jaar oud,

vond de tweede lezing, een gedeelte uit de brief aan de Korintiërs, moeilijk. Kan dat niet anders, vroeg hij. Ik zei: maar natuurlijk. En zo kwam tussen het wuivende helmgras de viering tot stand. Het is iedere week weer een gezamenlijkheid waar de zeewind waait en de Geest van God rondgaat."

Iedere dag wat te doen

Strozyk en de vrijwilligers bieden nog meer om voor de ziel te zorgen. Zo zijn er naast de kerkdiensten ook allerlei andere, leuke activiteiten voor jong en oud. Er is het wekelijkse 'duinzingen', de boeken- en spelletjesuitleen,

Het vijftigjarig jubileum van de *Texel Touristenseelsorge* wordt dit jaar gevierd op 4 en 5 augustus. Mgr. Franz Jozef Overbeck, Bisschop van Essen, zal voorgaan in een feestelijke viering in de kerk van De Koog. Onze hulpbisschop mgr. Jan Hendriks komt die zondag ook naar Texel.

een krimidiner, Bijbelse escaperoom, *Frühshoppen*, een zondagmiddagbrunch, maar ook geloofsgesprekken en individueel pastoraat. Kortom, een breed aanbod voor de toerist en zijn/haar welzijn.

Het aanbod van het toeristenpastoraat richt zich niet enkel op de katholieke gelovigen. Iedere voorbijganger is welkom. Het 'duinzingen' op de dinsdagavond is inmiddels een begrip geworden. Met gitaar en een breed repertoire wordt er in een duinpan flink meegezongen door Jan en alleman. Die gastvrijheid roept bij spontane voorbijgangers vragen op wat leidt tot mooie

ontmoetingen en goede gesprekken over het leven en het geloof.

Strozyk: "Vakantietijd is letterlijk even afstand nemen van de dagelijkse dingen. Even je niet meer druk hoeven maken over werk, de zorg voor of over anderen, stad of dorp, van alle sociale contacten. Vakantie vieren is even vrij zijn, een goede tijd voor bezinning en ontspanning, maar het is juist ook een tijd waarin levensvragen naar boven komen, dus ideaal om je geloof en je leven met anderen te delen. Om na de vakantie weer opgeladen te beginnen. Daarom zijn wij iedere zomer op Texel." Met een goed gevoel en de zeewind door mijn haren stap ik weer op de veerboot, richting het vaste land. ■

Geef
voor
je kerk

Actie
Kerkbalans

Monumentenwacht

NOORD-HOLLAND

Bouwadvies

GROOT HOLLAND

U wilt het beste voor uw pand, of u nu eigenaar bent of beheerder. Wij willen u graag bij deze klus bijstaan. Door bouwkundige inspecties en adviezen, maar ook bij het begeleiden van de uitvoering van onderhouds-, verbouwings- en restauratieplannen helpen wij u uw monument in stand te houden. Ook voor subsidieaanvragen en de beoordeling van offertes en prijsopgaven kunt u een beroep op ons doen.

Wilt u meer weten, kijk dan op www.monumentenwachtnoordholland.nl of mail ons info@monumentenwachtnoordholland.nl of info@bouwadviesgrootland.nl. Heeft u nog vragen? Bel dan 075 6474588 Koetserstraat 3, 1531 NX Wormer Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

Wat ik DOE...

Elke parochie draait op vrijwilligers. Deze toegewijde groep mensen zet zich vele uren in voor het reilen en zeilen van de geloofsgemeenschap. In zeer diverse taken: van koster tot lector, van communicatiegroep tot parochiebestuurder. SamenKerk reist door het bisdom en vraagt: wat is uw taak in de parochie?

Eric van Teijlingen

We zijn zo echt samen kerk

Alle vrijwilligerstaken staan ten dienste van de parochie als geheel. Sommige vrijwilligers ondersteunen direct de pastores met hun pastorale taken in de geloofsgemeenschap. Veel parochies in ons bisdom kennen een pastoraatteam of pastoraatgroep. Zo ook De Goorn in West-Friesland, een geloofsgemeenschap van zo'n vierduizend parochianen. Aad Neeven is een van de zes leden van het pastoraatteam. Neeven: "We zijn echt een team. We treden als één groep op. We hebben eens per twee weken overleg met de pastoor. Verder heeft ieder lid een aandachtsgebied. We bespreken wie van het team welke zieken en ouderen bezoekt als pastoraal contact namens de parochie. Verder begeleiden we families bij de uitvaart van hun dierbare en gaan we in de kerk voor in gebedsvieringen. Daarnaast beheren we ook de parochietelefoon, zodat de parochie altijd telefonisch bereikbaar is. En verder schrijft ieder van de leden van het pastoraatteam ook

...aan tafel!

Ook pastores moeten eten. Sommigen koken zelf; voor anderen wordt gekookt. Sylvia van Steenis kookt zo'n vijf dagen per week de middagmaaltijd op de pastorie van de Vredeskerk in Amsterdam (Zuid/de Pijp). De pastoor had haar persoonlijk gevraagd. Ze doet deze vrijwilligers-taak sinds 2013, en met plezier. Van Steenis doet de boodschappen niet bij de grote supermarktketens maar bij kleine middenstanders. Voor groenten en fruit gaat ze naar een zorgboerderij tegenover het Amstelpark. "Verser en gezonder kun je niet krijgen. Van de week plukten ze de peultjes van de plant. Ik koop vaak wat ze wel eens vergeten groenten noemen als koolrabi, pastinaak, aardpeer, rammenas, maar ook zoete aardappel. Ik heb mijn vaste adresjes voor de boodschappen. Vlees koop ik bij een biologische slager. We eten weinig vlees, meestal vegetarisch. Salades ook. En vrijdags vis natuurlijk", aldus Van Steenis. "De pastoor is een makkelijke eter. Hij vindt alles lekker. Een salade met veel groen is misschien wel z'n favoriet. Lasagne ook." En een toetje toe?

**Parochie H. Maria
van de Vrede
Amsterdam
Sylvia van Steenis (60)
koken**

“Nee, we zijn niet zo van zoetigheden. Bij ons weinig vla of pudding, koekjes en taart.” Wordt er ook wel eens Bijbels gekookt? Of extra feestelijk op een dag als Witte Donderdag? Van Steenis: “In de Veertigdagentijd maak ik inderdaad recepten van Bijbelse producten. Daarmee markeer je toch deze bijzondere, liturgische tijd. En feestdagen worden gevierd.

Bijvoorbeeld met Kerstmis, als de pastoor extra gasten uitnodigt.” Op de woensdag hoeft Van Steenis meestal niet te koken. Dan gaat ze met de pastoor ‘uit eten’ in het buurthuis, waar mensen uit de wijk elkaar kunnen ontmoeten en samen eten. De andere dagen eten ze meestal met z’n tweeën aan de keukentafel. Ook gasten zijn graag gezien en eten wat de pot schaft. “Aan tafel bespreken we wat ons zo bezig houdt, het werk en het dagelijks leven. Het zijn gesprekken van mens tot mens. Zoals bij iedereen aan de eettafel. Ik ben blij met dit werk omdat ik, nu ik voor een ander mag zorgen, ook beter voor mezelf zorg. Samen aan tafel, zeker met gasten, vind ik erg belangrijk, want het verbindt mensen met elkaar. Tafelgemeenschap is natuurlijk ook heel Bijbels”, aldus Van Steenis in de knusse keuken van de pastorie, waar speciale tegeltjes met Bijbelse taferelen de wanden

van het aanrecht sierden. Misschien nog een leuk receptje tot slot? “Maak eens patat van knolselderij of zoete aardappel, door de groente in patatvorm te snijden, met zeezout en olijfolie erover en dan 45 minuten in een oven van zo’n 160 graden Celsius. Wel regelmatig omdraaien. Heerlijk en toch anders. En gezond!” Dat laatste is voor iedere pastor belangrijk... ■

**Regio De Waterkant
Kerkgebouw O.L.V. van
de heilige rozenkrans
De Goorn
Aad Neeven (72)
pastoraatteam**

altijd een artikeltje in ons parochieblad *Zes... een.*”

In de parochieorganisatie van De Goorn wordt de pastoor voor alle pastorale zaken en contacten ondersteund door dit pastoraatteam; de parochieraad is meer verantwoor-

delijk voor het beheer en het werk van de vele werkgroepen. Neeven woont in Oosthuizen. Hoe is hij zo in De Goorn terecht gekomen? “Als oud-medewerker van Fokker ging ik de hele wereld over. Het fascineerde mij altijd dat mensen in, zeg, West-Friesland net als in

Nieuw-Zeeland door dezelfde Bijbel geïnspireerd zijn. Daarnaast vond ik de televisieprogramma’s van RKK-tv over kloosters bijzonder interessant. De gesprekken die Leo Fijen voerde met monniken en zusters raakten mij. Die stilte. Die bezinning. Dat wilde ik ook; dat was ik kwijt. Ik ben opgegroeid in Haarlem in een katholiek gezin maar had de kerk veertig jaar een beetje links laten liggen. Ik kwam in contact met de paters dominicanen in Huissen, en later met de parochie in De Goorn, waar de dominicanen eeuwenlang het pastoraat verzorgden. Hun spiritualiteit bevalt mij zeer. Die is kort samen te vatten als: je leest, je bestudeert, je discussieert en dan ga je het vertellen, leren, uitdragen. Op die manier werken we ook als pastoraatteam”, aldus Neeven. “De Goorn heeft mijn hart gestolen. Ik vind het bijzonder dat ik deel mag uitmaken van deze geloofsgemeenschap. Ik vind mijn bijdrage aan het pastoraatteam fijn vrijwilligerswerk, waardoor ik me ook echt verbonden voel met deze geloofsgemeenschap en de mensen van De Goorn. We zijn zo echt samen kerk.” ■

Diocesane vrijwilligersdag

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor een parochie. Mgr. Jos Punt nodigt alle vrijwilligers uit voor een diocesane vrijwilligersdag op zaterdag 13 oktober in het heiligdom O.L.V. ter Nood (Heiloo). Meer informatie volgt de komende weken.

Tussen alle dagelijkse hectiek op Schiphol van reizigers die komen en gaan, is er een ruimte waar een stilte heerst. Hier kan een reiziger bidden en even op adem komen. Tussen de miljoenen passagiers en stuks bagage zijn drie luchthavenpastores aanwezig voor de mens in nood, om een praatje te maken of om hen te begeleiden gedurende hun verblijf op onze nationale luchthaven. Pater Gerard Timmermans sma is een van hen. Iedere dag weer ontmoet hij mensen van over de hele wereld en van alle religies. Mensen die hun bestemming zoeken.

Steun op een kruispunt van wegen

Gerard Timmermans: "Wij zijn er allereerst voor de passagiers, vooral voor mensen in nood. Denk aan reizigers die vanwege een sterfgeval naar huis moeten reizen. Wij zijn voor hen beschikbaar. Dat betekent vaak dat wij hen bij aankomst opvangen en begeleiden over Schiphol en de hereniging met de familie faciliteren op een andere locatie dan de aankomsthal waar je normaal verwelkomd wordt. Het mooie van dit werk is dat je naast de pijn en het verdriet van een passagier ook te maken hebt met vreugde en liefde, want een hereniging met familie en dierbaren heeft ook iets vreugdevols."

Als pastoraat is het nooit een langdurig, opbouwend pastoraat. De contacten zijn altijd kort en eenmalig.

Timmermans: "Omdat het contact tussen passagier en ons eenmalig is, geeft dat mensen gelegenheid hun ziel en zaligheid te geven. Dan hoor je hele verhalen. Maar het komt ook voor dat je uren bij een gate zit met iemand en er helemaal niet gesproken wordt. Je bent dan vooral aanwezig. Wij hebben en nemen de tijd voor degene die op welke manier dan ook wat steun kan gebruiken als

Rust en stilte, Goden mens

Het Luchthavenpastoraat op Schiphol

hij op de luchthaven is. Stapt een passagier aan boord van een vliegtuig, dan nemen wij afscheid en neemt het cabinepersoneel de zorg over.”

Timmermans noemt de samenwerking met alle onderdelen op Schiphol goed. “Schiphol is een komen en gaan van mensen. Wij bieden ons pastoraat samen met alle andere diensten op Schiphol aan, van Marechaussee, medische dienst tot aan de vliegmaatschappijen en de directie. Vaak worden wij door hen ingeschakeld. Laat ik het zo zeggen: als pastores willen wij graag dat mensen met een (persoonlijke) crisis zo soepel mogelijk en zo anoniem mogelijk over de luchthaven gaan. Die hulp bieden wij, samen met anderen van Schiphol. Het luchthavenpastoraat biedt wat menselijke maat in een geoliede machine, een beetje steun op een kruispunt van wegen.”

Rust en stilte

In het Stiltecentrum, op Schiphol aangeduid met de Engelse term ‘Meditation Centre’, heerst een gewijde

Het luchthavenpastoraat biedt wat menselijke maat in een geoliede machine

Foto: Eric van Teijlingen

Jaarlijks stijgen en landen op Schiphol ruim 68 miljoen passagiers. Op de luchthaven werken zo'n 62.000 mensen. Het Stiltecentrum is 24 uur per dag geopend en bevindt zich in het passagiersgedeelte voor de intercontinentale vluchten. Het wordt jaarlijks door zo'n 65.000 passagiers bezocht. Vijftwintig vrijwilligers (dagelijks aanwezig tijdens kantoortijden) en drie luchthavenpastores (met een rooms-katholieke, protestante en oud-katholieke/anglicaanse achtergrond) maken het mogelijk dat men er altijd een mens en gezicht ontmoet.

Sinds 1931 werd door Schiphol en het bisdom van Haarlem getracht te komen tot een (oecumenisch) luchthavenpastoraat. In 1975 wordt het opgericht en in 1976 opent Mgr. Theodorus Zwartkruis het eerste Stiltecentrum. In 2018 is de huidige ruimte geheel vernieuwd. Naast gelegenheid voor persoonlijk gebed en bezinning is er iedere zondagmorgen een eucharistieviering of avondmaalsviering.

stille. Hier bidden en mediteren mensen van alle gezindten. Het zijn vooral de zogeheten transitpassagiers, die op Schiphol overstappen, die van deze gebedsruimte gebruik maken. Ze bieden tussen al het vliegwerk een oase van rust. Een moeder en haar dochtertje lopen er binnen en nemen ergens op de grond plaats. Verderop bidt een moslim; een man uit Afrika zit met zijn ogen gesloten

tegen een pilaar. Het meisje loopt richting de wand met lichtjes. Timmermans spreekt haar even aan. Ze steekt een lichtje aan en houdt het kaarsje beschermend in haar handen, om het vervolgens een plek te geven op de wand, tussen vele andere lichtjes die passagiers hebben ontstoken.

Werken op Schiphol betekent mensen van verschillende rassen, religies, culturen en talen ontmoeten. Timmermans: “Je moet inderdaad alert zijn op alle culturele normen en waarden en omgangsvormen. Wat de talen betreft, hebben we tegenwoordig gelukkig ‘Google translate’. Dat helpt zeer.” ■

Eric van Teijlingen

175 jaar

N

Sint Joseph

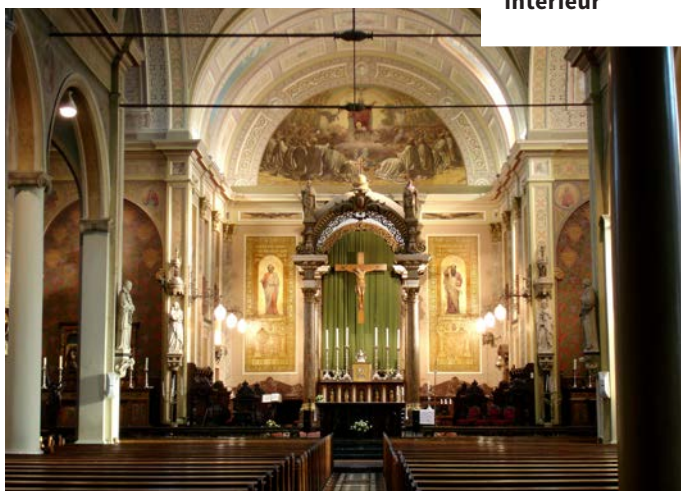
Nicolaas van Nieuwland celebreerde plechtig in de Sint Bavokathedraal (vroeger aan Maria toegewijd maar op aandringen van de monniken van Egmond aan de heilige Bavo gewijd), thans de Oude Bavo in het centrum van de stad. In 1572 belegerden de Spanjaarden Haarlem. Haarlem bleef dus rooms. Maar niet voor lang. De 'staatsen' lieten deze belangrijke stad niet ongemoeid en op Sacramentsdag 29 mei 1578 vielen soldaten de Oude Bavo binnen en Haarlem ging officieel over op de nieuwe leer.

Haarlem, stad van de vijf kathedralen

De Begijntjes (vlak bij de plek waar de St. Josephkerk zou worden gebouwd) waren de enige die officieel mochten blijven maar de zielzorg was hun stiel niet. Die werd verricht door ondergronds werkende priesters. Veel later ontstond er

↑
Wijngaardtuin
met Oude Bavo

↓
Het majestueuze
interieur

Het geschiedde in een van de moeilijkste tijden van de Nederlandse kerkgeschiedenis dat men vanuit Rome probeerde de onrust te bezweren door Haarlem bisschopsstad te maken.

onder de geestelijken van de Roomse Clerezij ruzie en werden de rooms-katholieken van de Oude Clerezij (zoals zij zichzelf noemden, nu beter bekend als 'oud-katholieken') door Rome als afgescheidenen beschouwd. De oud-katholieken herstelden het oude bisdom Haarlem in 1742 (eerder dan Rome goed vond!) en hadden hun kathedraal(tje) aan de Koksteeg. Toen de rooms-katholieke bisschoppelijke hiërarchie in 1853 werd hersteld, werd Haarlem weer rooms-katholieke bisschopsstad (koning Willem I had eerder in Rome voor Amsterdam gepleit). De St. Josephkerk aan de Jansstraat werd vervolgens als kathedraal in gebruik genomen. Later werd er een nieuwe kathedraal gebouwd aan de Leidsevaart en nog later bouwden de oud-katholieken een nieuwe kathedraal aan de Kinderhuissingel. Als u alles bij elkaar optelt blijkt Haarlem vijf gebouwen te bezitten, die kathedralen waren of het nog zijn.

De St. Josephkerk

De huidige St. Josephkerk kan een opvolger worden genoemd van de rooms-katholieke statie van het Begijnhof, een van de tien schuilkerken van Haarlem. Het front zou daarom ook richting Begijnhof worden gebouwd. Tijdens de voorbereiding kwam echter het idee het front naar de Jansstraat te draaien. De angst dat de katholieken te veel lawaai zouden maken en de eredienst in de tegenover gelegen hervormde Janskerk zou hinderen, werd weggewuifd. De architect werd – zoals dat toen nog verplicht was – een ingenieur van het Ministerie van Waterstaat: Herman Dansdorp. Van 1841 tot 1843 werd de kerk gebouwd, een echte Waterstaatskerk. Later zouden de neogotische bouwmeesters smadelijk zeggen: ‘Wat er staat is waterstaat’. De torens van de Waterstaatskerken zijn (dat geldt ook voor die van de St. Joseph) zelden imposant. Meer een soort theekoepelels maar dan niet in een park maar op het dak. Genoeg kwaadgesproken. Met voortvarendheid werd de bouw aangepakt en de kerk werd in 1843 ingewijd en in 1853 zelfs tot kathedraal verheven. Daarom werd het priesterkoor ras vergroot. Een deegelijke roomse architect werd daarvoor aangezocht, Th. Molkenboer, die juist bezig was met de bouw van de kerk van Overveen en al eerder de kerk van Vogelenzang had gebouwd.

Geen centimeter bleef onbeschilderd. De kerkvaders van Oost en West staren ons aan

Verbouwing tot kathedraal en verdere aankleding

Bisschop Frans van Vree, de eerste bisschop na 1853, en Plebaan Van Luenen werkten harmonieus samen. In 1870 werden zeer joyeuze koorbanken voor de kanunniken geplaatst, ontworpen door architect Van den Brink. Het hoogkoor is op een vertederende wijze opgesmukt:

De kathedraal sinds 1853

Interieur richting koorzolder

Mozes, koning David, Jesaja en Salomo kijken op ons neer. Maar de sacrale ruimte, nee de hele kerk wordt toch overheerst door de grote schildering van Anthonie Brouwer van de vierentwintig oudsten uit het Boek van de Openbaring, die rond God de Vader zijn afgebeeld. Eerbiedig buigen zij voor het Lam Gods, dat op het boek met de zeven zegels staat. Kleurige glazen van Jules Dobelaere uit Brugge van Melchisedek en het Paaslam komen hier beter tot hun recht dan de ramen van dezelfde glazenier in de Bavokathedraal aan de Leidsevaart, waar ze wat petietierig overkomen.

Op het baldakijn boven het hoofdaltaar kijken vanaf de hoeken de heiligen Willibrordus, Bonifatius, Jeroen en Bavo op ons neer. Langs de muren van het schip is (het klinkt wat ongepast) de uiterst levendige (bijna gezellige) kruisweg van Eugène Fernelmont te zien. In 1912 kreeg de Haarlemse kunstschilder Loots (woonachtig tegenover de Nieuwe Bavo) opdracht de kerk wat vrolijker kleuren te geven. Een bonte polychromie was het gevolg. Geen centimeter bleef onbeschilderd. De kerkvaders van Oost en West staren ons aan. Op het plafond zijn de zaligsprekingen gekoppeld aan bijzondere heiligen als Franciscus van Sales (zachtmoedig), Maria Magdalena (treurend), Nepomuk (vervolgd) etc.

Musici en pastores

De Josephkerk kent een beroemde koor- en orgelcultuur. Nico Andriessen, die zich in 1871 in Haarlem vestigde, bracht de koorzang tot grote hoogte. Men legde zich toe (en doet dat nog steeds) op de authentieke Gregoriaanse koorzang. Daarnaast ook op de klassieke polyfonie maar die is eigenlijk naar de nieuwe kathedraal verhuisd. Het orgel werd gespeeld door Hendrik Andriessen (zoon van Nico Andriessen), Jos en Albert de Klerk die niet minder dan 64 jaar

gelegen Nieuwe Gracht, en deken Arie Beemer. Wat mooi dat de pastoor een aantal jaren terug nederig naar de kosterwoning verhuisde en de pastorie tegenwoordig bewoond wordt door jonge katholieke studenten, die in dit Josephhuis hun geloof voorleven en gastvrijheid bieden aan anderen.

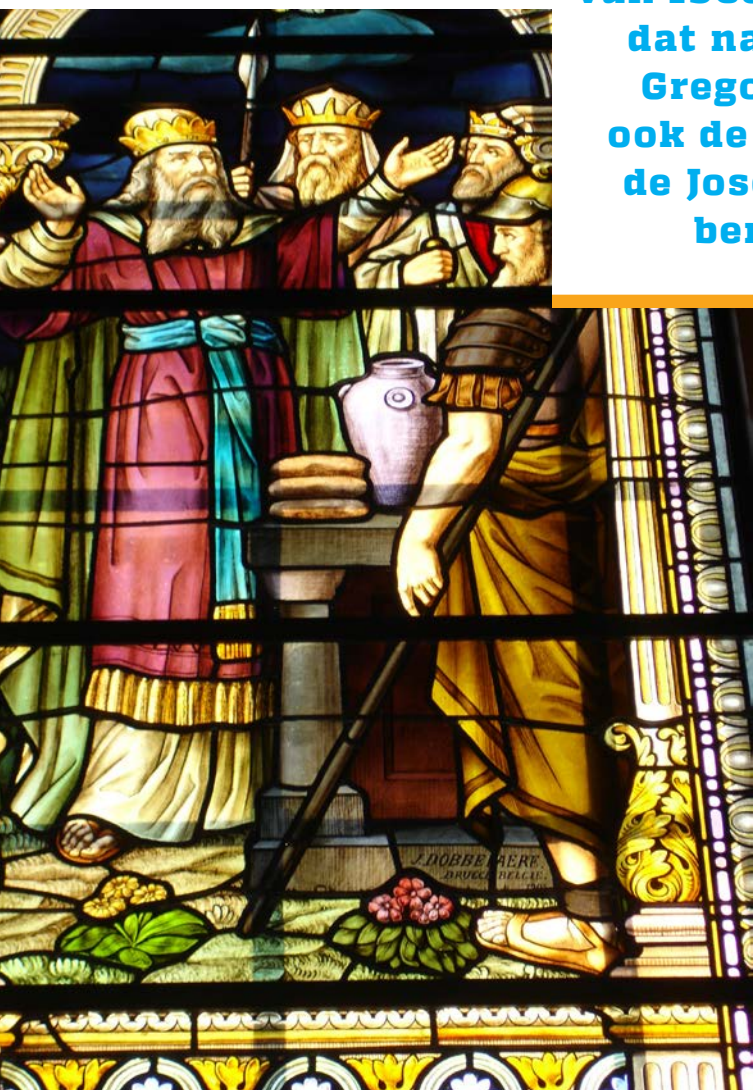
Maria in de Joseph

Sinds de late middeleeuwen wordt Maria van Haarlem vereerd. Ze hoorde bij de Begijnhofkapel maar kreeg een nieuwe ereplaats in de Maria-kapel aan de Jansstraat. In 1956 is die kapel grondig gerenoveerd en het bonte raam van Trautwein aangebracht.

Een historische dag was het toen bij de ommegang met het beeldje van Maria van Haarlem in mei 2005 (de devotie was toen 500 jaar oud) men met de processie ook even de

Oude Bavo aandeed, waar de kerkenraad en de dominee de vrome pelgrims gastvrij hebben ontvangen. De tijden veranderen... gelukkig. ■

Op een foto van 1968 ziet men dat naast het Gregoriaans ook de beatmis de Joseph had bereikt

(tot 1998) op zijn post was. Een plaquette links achter herinnert aan deze unieke persoonlijkheid. Op een foto van 1968 ziet men dat naast het Gregoriaans ook de beatmis de Joseph had bereikt. Tot op de dag van vandaag wordt de klassieker muzikale traditie voortgezet. Van de pastores noemen we de markante deken Theodorus Zwartkruis, die in 1961 van Hageveld naar de Jansstraat verhuisde en nog later als bisschop naar de nabij

Hein Jan van Ogtrop

Maria van Haarlem

Melchisedek die joyeus als priester voorgaat

De Janskerk aan de overkant

Basisgegevens zijn te vinden in het jubileumboek van Wim Helversteijn en het boek: *Van Waterstaatskerk tot kathedraal* van A.J. Looyenga.

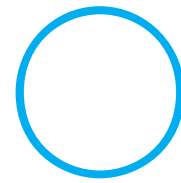
Kijk voor meer foto's op de website kerkengek.nl

Iedere parochie heeft ze nodig. En iedere parochie is altijd naar ze op zoek. Misdiënaars. Vroeger m, nu m/v. In **Van de Duinvoet (Schoorl)** worden ze gezocht. “Het lijkt allemaal zo normaal, we volgen een dienst, de pastoor gaat deze voor en daarbij horen gewoon de misdiënaars. Nou ik kan u vertellen, zo gewoon is dat vandaag de dag niet meer. Je moet ze echt, zoals we zeggen, ‘met een lampje’ zoeken.” Verderop in het artikeltje wordt een leuk verslag gegeven van het misdiënaarsuitje bij Victorie Wok in Alkmaar. Aan een grote ronde tafel is volop genoten! **Tuitjenhorn** zoekt ze ook. “Als hun ‘opleiding’ van drie keer oefenen is afgerond, worden ze officieel voorgesteld aan de kerk. [Met] aan het eind van het seizoen een dagje uit”, zo staat in de **Sint Jacobsschelp** te lezen. In **Langedijk** (met parochieblad **Rondom de Doper**), iets verderop in die regio, werden zondag 10 juni twee nieuwe misdiënaars, Sarah en Laura, geïnstalleerd. Aan de andere kant van ons bisdom in het parochieblad **Klaverblad** lezen we over het afscheid van Matthew en Jeffrey, die respectievelijk vijf en vier jaar misdiënaar geweest zijn in de kerk van **Vogelenzang**. Hun moeder Petra deed jarenlang de indeling van de misdiënaars, maar ook zij geeft het stokje over. Dus daar zijn ze ook weer op zoek naar nieuwe...

Nou ik kan u vertellen, zo gewoon is dat vandaag de dag niet meer

p zaterdag 8 en zondag 9 september zijn tijdens de Open Monumentendag weer vele kerken in ons bisdom geopend voor bezichtiging. Ook bij u in de buurt. Vaak worden tijdens dit weekend extra activiteiten georganiseerd. Informeer u bij uw parochie of via de website: www.openmonumentendag.nl.

In het parochieblad van **Hoofddorp** een mooi interview met vier parochianen die een of meerdere cursussen volgen aan het Sint-Bonifatiusinstituut in Vogelenzang. Zoals Meryam (28) uit oorspronkelijk Irak, die de cursus ‘Verdieping van het katholieke geloof’ volgt. “Waarom? Omdat ik graag stevig in mijn schoenen wil staan als het over het geloof gaat.” Of Patrick (51), die theologie studeert: “De studie heeft mij steeds meer gegrepen en het gevoel aangewakkerd er ook echt iets mee te gaan doen. Dat gevoel is zo sterk geworden dat ik nu heb aangegeven mij te willen voorbereiden op de wijding tot diaken.” ■

Zaligverklaring Moeder

Op haar geboortedag, 9 september, wordt in Straatsburg Moeder Alphonsine-Maria (geboren: Elisabeth Eppinger), stichteres van de Congregatie van de zusters van de Goddelijke Verlosser, zalig verklaard. Uit alle landen zullen zusters aanwezig zijn om deze bijzondere gebeurtenis bij te wonen; ook de Nederlandse zusters die tegenwoordig in het klooster Alverna bij de Zusters Franciscanessen te Aerdenhout wonen, zullen daarbij aanwezig zijn. Geboren in 1814 in de Elzas stichtte ze in 1848 een religieuze gemeenschap. Ze overleed in 1867. Ze wist uit eigen ervaring dat het lijden dat een mens treft, het moeilijk kan maken om in Gods liefde te geloven. Ze wilde daarom in toewijding aan God mensen helpen in hun geestelijke en lichamelijke nood. Er kwamen kloosters in vele landen. Nederland telde zo'n twaalf kloostergemeenschappen waar ruim honderd zusters werkzaam zijn geweest in de wijkverpleging, bejaarden-, zieken- en verpleeghuizen en in het kleuteronderwijs. De eerste vestiging in Nederland was in Beverwijk (later het moederhuis), gevolgd in het bisdom Haarlem door Heemskerk, Uitgeest, Texel, 't Zand, Anna Paulowna en Den Haag.

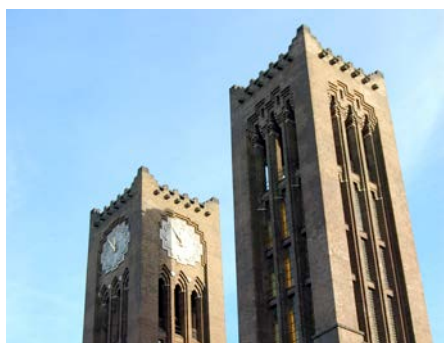
Coen Verbraak
in gesprek met
mgr. Everard
de Jong (foto:
© NTR-Lilian
van Rooij)

Kijken in de ziel

Nieuwe Bavo bij Grootste museum van Nederland

De kathedrale basiliek Sint Bavo (Leidsevaart 146, Haarlem) heeft zich recentelijk aangesloten bij het 'Grootste museum van Nederland', een samenwerking tussen het Museum Catharijneconvent en kerken en synagogen.
Info: www.grootstemuseum.nl.

In een nieuwe serie van het NTR-televisieprogramma *Kijken in de ziel* worden twaalf Nederlandse religieuze leiders geïnterviewd door Coen Verbraak. In zes afleveringen, waarvan de eerste op 23 juli werd uitgezonden, worden een rooms-katholieke bisschop en een religieuze, drie predikanten, twee rabbijnen, twee imams, twee boeddhis-

tische leraren en een hindoe priester aan de tand gevoeld over de zin van het bestaan. Wat is geloven precies? En hoe komt het dat mensen in naam van religie soms gruwelijke dingen doen? Ook gevoelige onderwerpen als euthanasie, abortus en homoseksualiteit worden aangekaart. De serie wordt uitgezonden op NPO 2 (om 21.10 uur) of kijk via NPO start.

Orgelconcerten in Amsterdam

In augustus organiseert de Sint-Nicolaasbasiliek iedere woensdagavond een concert op het Sauer-orgel. De aanvang is om 20.15 uur. Op 8 augustus bespeelt Stephan van de Wijgert het orgel, op 15 augustus Cor van Wageningen, 22 augustus Euwe en Sybolt de Jong en 29 augustus Jaap Zwart. Kaarten kosten € 11,00 en kunnen aan de deur gekocht worden. Info: info@muziekindenicolaas.nl.

Wereldraad van Kerken 70 jaar

Op donderdag 23 augustus is het zeventig jaar geleden dat de Wereldraad van Kerken werd opgericht in de Nieuwe Kerk in Amsterdam. Met de Wereldraad ontstond in 1948 een uniek platform voor wereldwijde samenwerking tussen kerken. In 2018 telt de Wereldraad 348 kerkgenootschappen als lid, die zo'n vijfhonderd miljoen christenen in meer dan 110 landen vertegenwoordigen. Secretaris-generaal van de Wereldraad Olav Fykse Tveit en Agnes Abuom zijn voorganger bij een dankdienst in de Nieuwe Kerk op donderdag 23 augustus. Via de website www.aanmelder.nl/70jaarwcc kunt u zich hiervoor aanmelden. Dezelfde dag wordt een 'Walk of Peace' gehouden, een wandeling langs historische kerkelijke plekken of plaatsen van diaconie in Amsterdam. Deze start om 13.00 uur in de Hof tuin van de Protestantse Kerk in Amsterdam (achter Museum De Hermitage) en eindigt rond 15.00 uur op de Dam. Aanmelden kan via raadvankerkenamsterdam@gmail.com.

Koorschool Haarlem

Foto: H. Guldemond

Aan het eind van ieder schooljaar is het altijd de vraag: ben ik over? Dit is ook het moment dat Groep 8 afscheid neemt van de basisschool. Op de Haarlemse koorschool is dat niet anders. Behalve dat er ook in de kathedraal aandacht aan wordt besteed. Kinderen van Groep 5 hebben hun opleidingsjaar afgerond en treden toe tot het kathedrale koor. Een aantal kinderen van Groep 8 zwaait af, maar een flinke groep blijft lid van het koor.

Ik droomde eens en zie
ik liep aan 't strand bij lage tij.
Ik was daar niet alleen,
want ook de Heer liep aan mijn zij.

We liepen samen het leven door,
en lieten in het zand,
een spoor van stappen; twee aan twee,
de Heer liep aan mijn hand.

Ik stopte en keek achter mij,
en zag mijn levensloop,
in tijden van geluk en vreugde,
van diepe smart en hoop.

gedragen

Maar als ik het spoor goed bekeek,
zag ik langs heel de baan,
daar waar het juist het moeilijkst was,
maar één paar stappen staan.

Ik zei toen "Heer waarom dan toch?
Juist toen ik U nodig had,
juist toen ik zelf geen uitkomst zag,
op het zwaarste deel van mijn pad."

De Heer keek toen vol liefde mij aan,
en antwoordde op mijn vragen;
"Mijn lieve kind, toen het moeilijk was,
toen heb Ik jou gedragen..."

tekst: Footprints in de the sand
auteur: onbekend (misschien: Mary Stevenson)

Een tocht door katholiek West-Friesland

Van de reus van Lutjebroek tot klooster Bethlehem

1 Vondels gedicht over het 'Roode Paert', Stadhuis, Breedstraat 53, Enkhuizen

Voor het stadhuis staat een bronzen kanon: het "Roode Paert". Erboven een fraai omlijst gedicht van Joost van den Vondel, Prins der Dichters (1587-1679). Op 22 oktober 1622 vloog het kanon tijdens een vuurgevecht met een Duinkerker kaper door de lucht en landde op het dek van de Enkhuizer kapitein Volckaert Kanonijx. Van den Vondel beschreef dit curieuze voorval, waarbij hij het kanon laat uitspreken dat het zelf voor de goede zijde koos. Vondel was de meest besproken Nederlandse dichter van de Gouden Eeuw. Op latere leeftijd is hij overgegaan van de doopsgezinden naar de rooms-katholieke Kerk.

2 Heiligenbeeldenmuseum, Parklaan 20, Enkhuizen

Enkhuizen was vanouds al een belevaartsoord: In de St. Pancraskerk bestond tot 1572 een belangrijke verering voor het Heilig Kruis. Maar er is meer heiligs in Enkhuizen. Dit museum stelt ongeveer 140 heiligenbeelden ten toon. Van elke heilige is er een levensbeschrijving en ook

West-Friesland wordt omsloten door de Westfrieze Omringdijk. De streek heeft een eigen karakter en dialect. Om deze eerst onderworpen 'Frieze Vrijheid' onder de duim te houden liet Floris V - der keerlen god - in 1288 Kasteel Medemblik of Radboud bouwen. Een bezoek waard. De route is in te korten door gebruik te maken van de historische stoomtram Hoorn-Medemblik (www.stoomtram.nl), uw fiets kan mee. Laat u op deze tocht verrassen door katholiek West-Friesland.

wordt er aandacht besteed aan weerspreuken en volkskunst. Naast beelden zijn er bidprentjes, devotionalia, kazuifels. De entree betaalt u in een kerkzakje! Geopend van juni tot en met augustus op zaterdag en zondag van 14.00 tot 18.00 uur.

3 De 'kathedraal van West-Friesland', Dorpstraat 73, Wervershoof

Al in de twaalfde eeuw is er sprake van een dorp Wervershoof. De plaatsnaam zou verband houden met 'Werenfridus-hoeve'. De Ierse missionaris Werenfridus was een van de elf

3

gezellen van Willibrordus. Naar ver-luidt woonde hij in deze omgeving nadat hij in Medemblik had gewerkt. Architect Th. Asseler ontwierp dit neogotische kerkgebouw dat in 1874-1875 gebouwd werd: een kruiskerk met driezijdig gesloten koor, een forse toren met achzijdige lantaarn en een naaldspits met hoektorentjes. Het buurdorp Andijk was in tegen-stelling tot het geheel katholieke Wervershoof volledig gereformeerd. In 1930 bouwde men daar als tegen-hanger naar ontwerp van Egbert Reitsma een kerk met 1200 zitplaat-sen: een 'gereformeerde kathedraal'.

in. Tijdens de Bevrijding in 1945 werden dakruiter en torenspits be-schoten; de houten spits vloog daar-bij in brand. In 1948 hersteld maar met een meer gesloten karakter. De firma Dunselman decoreerde de triomfboog en de preekstoelschelp. De kruiswegstaties zijn in 1923-1926 geschilderd door J. Windhausen.

5

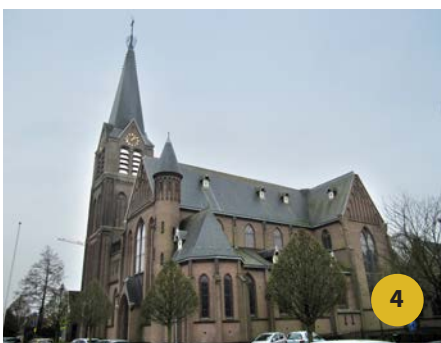
5 Ingangspartij R.K. Begraaf-plaats Welgelegen, tegen-over Molen de Herder, Westerdijk 3, Medemblik

Bij de aanleg van de begraafplaats in 1871 was architect A.C. Bleijs be-trokken. De ingangspartij bestaat uit twee betonnen sculpturen op sokkel met daartussen een sierlijk gietijzeren hek. Direct onder de sculpturen zijn op beide basementen

aan de westzijde passende teksten uitgehouwen. De linker engel is licht knielend weergegeven met in haar rechterhand een lauwerkrans en in de geheven linker een palmtak, sym-bolen van onvergankelijkheid en de overwinning op de dood. De rechter engel heeft het hoofd naar beneden gericht. Het gewaad is hier over het hoofd gedrapeerd: in de linker hand een omgekeerde fakkel, symbool voor het gedoofte leven.

6 Seminarie Redemptoris Mater, Paadje 22, Nieuwe Niedorp

In dit voormalig klooster is sinds 1993 het internationaal missionair seminarie van het bisdom Haar-lem-Amsterdam gevestigd, waar de priesterstudenten van de Ne-ocatechumenale weg wonen. Het klooster is in 1906 gebouwd naar een ontwerp van architect P.J. Bekker. In aanvang waren het paters Francisca-nen die hier hun missiesteunpunt hadden. Later kwamen de zusters Clarissen die in 1988 vertrokken. De Mariakapel is dagelijks geopend van 8.00 tot 21.00 uur (in de winter-tijd tot 18.00 uur).

4

4 Sint Martinuskerk, Ridder-straat bij 7, Medemblik

Met zijn 65 meter hoge toren bepaalt zij mede het aanzicht van de stad. Na de Bonifaciuskerk het hoogste bouwwerk van de stad. Architect T. Slinger ontwierp deze neogotische kerk. Katholiek Medemblik kerkte eerder al in een oudere kerk (1782) en een schuilkerk (1662). Mgr. A.J. Callier wijdde de kerk op 14 juli 1904

6

7 Kapel voor de Rooms-koning Willem II, Koningspade 31, Hoogwoud

In de Museumboerderij West Frisia (1857) lijkt de tijd stil te staan. Ingericht als bewoonde stolpboerderij anno 1900. Naast de boerderij staat een 'Mariakapel' ter nagedachtenis aan Rooms-koning Willem II, graaf van Holland, die in 1256 door Westfriezen bij Hoogwoud werd vermoord, nadat hij door het ijs was gezakt. Zijn zoon graaf Floris V trok in 1282 naar West-Friesland op zoek

naar vergelding en het graf van zijn vader. Volgens de legende liet Floris op de grafplek een kapel bouwen, toegewijd aan Maria. Eigenlijk weet men niet meer precies waar hij stond. Toch is er hier in 1970 opnieuw een gebouw, met zandsteen uit Limburg en een rietdekking uit West-Friesland. Het museum is geopend van half juni tot half september van donderdag tot en met zondag van 13.00 tot 16.30 uur.

8 Hiëronymuskerk, Kerkweg 1, Wognum

Al rond het jaar 1000 moet hier een aan de heilige toegewijde kapel geweest zijn. Hiëronymus (ca. 347-420) is een van de vier kerkvaders van

het Westen; hij maakte de Vulgaat, een Bijbelvertaling in alledaags Latijn. In de kunst wordt hij afgebeeld, gezeten aan een lessenaar of geknield voor een kruisbeeld; vaak met een leeuw en rode kardinaals-hoed bij zich. Hij is patroon van de bijbeluitleggers (exegeten). Het moderne bedehuis aan de Kerkweg werd ontworpen door J.H. de Groot.

9 Twee kloosterpoorten in Westerblokker, links van Bangert 38 en naast manege De Eenhoorn, Koewijzend 32

Aan de Bangert in Westerblokker stond van 1475-1573 het zusterklooster Bethlehem. In de 16^e eeuw groeide het uit tot een compleet klooster met kruidentuin, boomgaard, bijgebouwen en brouwerij. Aan Koewijzend werd in 1392 het monnikenklooster Nieuwlicht gebouwd, gewijd aan de heilige Maagd Maria. Op 14 juli 1566 hield Jan Arentsz. de eerste openbare protestantse preek in Holland op het veld naast dit klooster. Enkele jaren later vluchtten de monniken weg omdat zij zich bedreigd voelden door de Geuzen. Op de sluitsteen van de nieuw samengestelde poort staat een wapenschild met een met pijlen doorboord hart. Dit is het symbool van St. Augustinus. De monniken van Nieuwlicht volgden zijn kloosterregel.

Tegen de gevel van het noordtransept staat een monument voor Pieter Jong (1842-1867); zoeaaf. In de tijd van paus Pius IX was er een streven de verschillend staatjes waaruit Italië toen bestond te verenigen. De onafhankelijkheid van de kerkelijke staat liep gevaar. De paus verzamelde een eigen leger: de zoeaven. Pieter Jong meldde zich als 24-jarige, trok via Oudenbosch naar Rome. De reus van Lutjebroek sneuvelde te Monte Libretti. Hij werd een legende en was zelfs als speculaaspop te koop.

Heemstedse seminarie Hageveld zijn dank uitspreekt voor de gastvrijheid die een afdeling van de school hier genoot tijdens de Duitse bezetting. Dat seminarie was toen immers 'gevorderd'. Binnen heerst de neobarok. Tegen de noordwand bevindt zich een grote koperen plaat waarop de Westwoudse dorpsarts dr. Willem Nuyens wordt herdacht. Hij was de grote 19^e eeuwse katholieke historicus die het katholieke standpunt verwoordde in het thema van de 80-jarige oorlog. Nuyens speelde een belangrijke rol in de katholieke emancipatie.

12 Verenigingsgebouw 'De Tuf', Hoofdstraat 206, Bovenkarspel

In de negentiende eeuw stond hier het huis van pastoor Hilbers. Toen deze in 1880 overleed, bepaalde hij per testament dat er op dit erf een katholieke jongensschool moest komen. Tot 1928 bood deze Willibrordusschool ook onderdak aan het St. Aloysiuspatroonaat. De school verhuisde maar het patroonaat werd 'verenigingsgebouw Willibrordus'; het bekendst is het geworden als jongerencentrum Tuf Tuf en als jongerenpastoraat. ■

Michel Bakker

Met dank aan Esther de Best, Dino Deltin, Olga van der Klooster, Nico Knol, Hillebrand de Lange, Noord-Hollands Archief, Hein-Jan van Ogtrop, Angélique van Straalen, Marthy de Wit.

10 St. Martinuskerk, Doctor Nuijensstraat 80, Westwoud

Gebouw uit 1849 naar een ontwerp van architect Th. Molkenboer in de zogeheten neoclassicistische Waterstaatsstijl. Bijzonder is de gedenkplaat bij de toegangsdeur waarop het

11 Monument voor Pieter Jong, P.J. Jongstraat 45, Lutjebroek

De St. Nicolaaskerk is een driebeukige neogotische kruiskerk (1876-1877) gebouwd naar een ontwerp van de grote architect Pierre J.H. Cuypers.

Priesterwijding

Op zaterdag 26 mei is Alvaro Rodriguez Luque in de Haarlemse kathedraal door mgr. Punt tot priester gewijd. In een volle kathedraal, en in aanwezigheid van veel priesters, was het een feestelijk geheel. Vanuit de Westfriese regio De Waterkant waren veel parochianen naar Haarlem afgereisd om deze plechtigheid mee te maken.

Bedevaart naar Kevelaer

Op 3 juli nam mgr. Jos Punt deel aan de jaarlijkse bedevaart naar Onze Lieve Vrouw van Kevelaer, samen met meer dan honderd pelgrims uit het hele bisdom van de Haarlemse Broederschap en de Groep Amsterdam, West-Friesland en Volendam. Op 30 juli was mgr. Jan Hendriks in Kevelaer met de Gooise Bedevaart.

Een greep uit de activiteiten en agenda van de beide bisschoppen. Meer op de website van het bisdom www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl en op www.arsacal.nl.

Herbenoeming mgr. Hendriks en de post

Mgr. Hendriks ontdekte dat hij in Rome in een functie was herbenoemd, maar kon zich geen bericht hierover herinneren. Wat bleek? Na beëindiging van de doorzendservice was er toch nog de nodige post op het adres van het oude bisschopshuis aan de Nieuwe Gracht terechtgekomen, waaronder zijn (her)benoeming tot consultor (adviseur) van de Congregatie voor de clerus. De nieuwe eigenaar was langdurig in het buitenland, waardoor de bisdommedewerkers de post niet konden bereiken. Gelukkig kon op dinsdag 3 juli jl. de post worden opgehaald. Alles was keurig bewaard. Ook de felicitatiebrief van de kardinaal-prefect.

Barbecue pastorale beroepskrachten

Op vrijdag 29 juni waren op uitnodiging van de beide bisschoppen een groot aantal priesters, diakens, pastorale werk(st)ers en catechisten bijeen in Heiloo voor een gezellige barbecue. Natuurlijk werd er kort even gesproken over actuele bisdomzaken, maar de middag was vooral bedoeld om elkaar in een ongedwongen ambiance te ontmoeten. Mede vanwege de goede sfeer en het prachtige weer was het een succes en voor herhaling vatbaar.

Priesterraad, Diocesane Pastorale Raad en Kapittel

Nog voor het zomerreces kwamen de Priesterraad, de Diocesane Pastorale Raad en het Kapittel voor hun vergaderingen naar het Bisschopshuis. In aanwezigheid van de beide bisschoppen werd in deze gremia gesproken over veel wat momenteel in de Kerk en het bisdom speelt en wat de uitdagingen zijn waar we als gelovigen voor staan.

Leo Fijen is hoofd levensbeschouwing KRO-NCRV en directeur van uitgeverij Adveniat

Een paar keer per jaar doet Anselm Grün Nederland aan en trekt deze wereldwijd bekende monnik uit Duitsland vele bezoekers bij zijn lezingen. Tientallen boeken heeft hij geschreven, boeken die het ook bij ons op de markt van zingeving goed hebben gedaan. En na al die titels is er nog niets te merken van verzadiging. Als de benedictijner monnik uit Münsterschwarzach in Wittem, Heeswijk-Dinther of Egmond op bezoek komt, loopt het nog steeds storm. De reden daarvoor ligt voor de hand en is

over de Tien Geboden, daarna schreven we elkaar steeds vaker brieven over het sterven van onze vaders. Die briefwisseling is verschenen in 2007, eerst in Nederland, later in zeven taalgebieden. We hebben sindsdien altijd contact gehouden. Als ik hem in 2017 ontmoet in de abdij van Egmond, is de begroeting hartelijk en wordt de afspraak gemaakt om tien jaar na onze eerste briefwis-

seling dat nog eens te doen. Maar Anselm Grün benadrukt dat het wel over een onderwerp moet gaan waar hij weinig over heeft geschreven. Ik stel hem voor te schrijven over de toekomst van de Kerk. En ik doe dat met een reden. Want het is Anselm Grün geweest die met een aantal medebroeders zijn eigen abdij weer tot bloei heeft gebracht.

Op zoek naar Gods voetstappen

ooit geboren in dit bisdom, op de grond van de Adelbert-
abdij van Egmond-Binnen. Daar las abt Gerard Mathij-
sen ooit een dun boekje over spiritualiteit van beneden.
Dat was geschreven door Anselm Grün en werd door
abt Gerard Mathijssen op de Neder-
landse markt gebracht.

Het werd het begin van alle succes-
sen. In dat boekje beschrijft de Duitse
monnik op meeslepende wijze dat wij
als stervelingen meer dan eens op de
bodem van ons bestaan terechtkomen
en niets anders kunnen doen dan in al
onze hulpeloosheid God om bijstand
vragen. Het verlangen naar de barm-
hartigheid van God wortelt in de ge-
brokenheid van het bestaan hier be-
neden. Anselm Grün is in de afgelopen
decennia de vertolker geweest van de kwetsbaarheid
van mensen en hun verlangen naar heelheid. Oud wor-
den, tegenslag ervaren, bezwijken onder de werkdruk, de
hectiek van het bestaan: Anselm Grün heeft het allemaal
beschreven en vervolgens de weg gewezen naar enge-
len, naar wonderen, naar vriendschap, naar anders leven
en naar God.

Zelf leerde ik de vriendelijke kloosterling ruim tien jaar
geleden kennen. Eerst maakte ik met hem een tv-serie

**Onze wegen lopen
soms uiteen.
Maar we zien
beiden kansen**

Ik wil daarom van hem weten hoe de
Kerk van dit moment weer tot bloei
kan komen. We geloven allebei in de
toekomst, onze wegen lopen soms
uiteen. Maar we zien beiden kansen.
Om mensen weer uit te nodigen
naar de kerk te komen, om er te zijn
op scharniermomenten, om bij eve-
nementen mensen te bereiken die
nooit in de kerk komen, om jongeren
bij de Kerk te betrekken, om de deu-
ren te openen voor vreemdelingen,
om de straat op te gaan en daar te

zoeken naar plekken waar God verschijnt. De brieven
gaan over alle thema's die iedere geloofsgemeenschap
en iedere vrijwilliger bezighouden. En het motto is:
we moeten de voetafdrukken van God zoeken in het
dagelijks leven van mensen. ■

Anselm Grün en Leo Fijen | *Toekomst zien in de kerk* |
ISBN 9789492093707 | www.adveniat.nl | € 19,90

Vakantietijd...

boekentijd

Vakantietijd is vaak ook boekentijd. Op een terrasje, in de tuin of op het balkon, bij het zwembad of op het strand. Heerlijk genieten met een boek. Een mooie roman, een spannend boek, of...

B

Bidden is zo veel meer dan praten met God. Vaste gebeden of gewoon uitspreken wat je hart je ingeeft. Woorden of stilte. Of tranen. Bidden is jezelf openen voor de heilzame kracht van God. In de serie inspiratieboekjes van Adveniat is nu een boekje verschenen over bidden in al z'n vormen. Een boekje om cadeau te doen. Of om zelf te gebruiken.

De zomervakantie betekent vaak ook extra veel tijd doorbrengen met de kleinkinderen. Daarom voor iedere op-pasopa en oppasoma twee mooie bijbelvoorleesboeken met veel plaatjes.

In de Zoekbijbel kunnen kinderen met een jongetje als 'gids' zich zelf een weg zoeken door de tekeningen en onderweg komen ze Jozef en Mozes tegen, David en Goliath, Kerstmis en Pasen. Een van de geliefde kinderverhalen uit de Bijbel is natuurlijk dat van Noach en de ark. Lees en blader en bekijk de prachtige tekeningen van dit nieuwe boek over Noach. Het mooie van dit boek is, dat het vragen en ideeën heeft om in gesprek te gaan over het verhaal van de ark en de betekenis ervan.

Inmiddels is ook de Nederlandse vertaling verschenen (zie *SamenKerk* 2018 nr. 3) van de pauselijke exhortatie *Gaudete et exsultate* over de heiliging van het alledaagse leven. Het is een oproep van de paus om in het gewone het bijzondere te heiligen en om in dagelijkse het hemelse te zoeken.

Gaudete et exsultate

Exhortatie van paus Franciscus over de roeping tot heiligheid in de wereld van vandaag

DE OFFICIELE NEDERLANDSE VERTALING

Bidden voor iedereen | ISBN 9789492093417
www.adveniat.nl | € 5,95 (€ 1,30 p.p. bij
100 exemplaren)

Gaudete et exsultate | Paus Franciscus
Nederlandse vertaling SRKK | ISBN 9789492093844
www.adveniat.nl | € 15,00

Mijn zoekbijbel | Carmen Hochmann
ISBN 9789026622632 www.kok.nl | € 14,99

Het verhaal van Noach | CJ Leonard
ISBN 9789026622755 www.kok.nl | € 8,89

Doet u ook mee?

Nodig iemand uit...

De rooms-katholieke Kerk is vanaf het begin nauw bij de landelijke organisatie van Kerkproeverij betrokken. Vicaris Arjen Bultsma, als priester werkzaam in het bisdom Groningen-Leeuwarden en lid van de Raad van kerken, zit op verzoek van de bisschoppenconferentie in het kernteam. Vorig jaar werd vanuit de Raad van kerken Nederland de oorspronkelijk Engelse actie 'Back to Church' geïntroduceerd en ruim twintig kerkgenootschappen sloegen de handen ineen om hiervan een succes te maken. KRO-NCRV en EO ondersteunden dit initiatief, samen met een aantal andere kerkbetrokken bedrijven en organisaties. Ook de Nederlandse bisschoppen schaarden zich achter het idee om kerkgangers te vragen voor een bepaalde zondag mensen uit hun eigen omgeving - bijvoorbeeld familie, vrienden, burens, collega's - uit te nodigen een keer mee naar de kerk te gaan. Ruim vierhonderdvijftig kerken lieten weten dat ze hebben meegedaan aan de eerste Nederlandse Kerkproeverij. Vermoedelijk ligt het

Het interkerkelijke project Kerkproeverij, gebaseerd op de Engelse 'Back to Church Sunday', werd in 2017 voor het eerst in Nederland georganiseerd. In het weekend van 15 en 16 september dit jaar vindt de tweede Kerkproeverij plaats.

feitelijke aantal (dus inclusief de gemeenten die zich niet officieel hebben aangemeld) tussen de achthonderd en de duizend. De 'Back to Church' beweging is inmiddels in zeventien landen op gang gekomen.

Verwelkomen is goed, uitnodigen beter!

De onderliggende gedachte is dat er best veel mensen zijn die graag (opnieuw) eens naar de kerk zouden willen gaan, maar een te hoge drempel ervaren. In een brief van de Nederlandse bisschoppen aan de parochies staat daarover: "Veel parochianen zal dat mogelijk verbazen. Iedereen is toch welkom, de deur staat toch open? In de praktijk wordt dat niet zo ervaren. Niet alleen in de katholieke

Kerk. Alle deelnemende kerkgenootschappen herkennen dit. Allemaal erkennen ze dat de wederzijdse beeldvorming van kerkgangers en niet-kerkgangers vaak niet beantwoordt aan de realiteit. Allemaal herkennen ze ook dat iedereen verlangt verwelkomend te zijn, maar dat misschien toch niet is. En alle betrokken kerkgenootschappen beseffen dat verwelkomend zijn goed is, maar uitnodigend beter." Een persoonlijke uitnodiging maakt het verschil, maar dat vraagt van de kerkgangers om hun schroom te overwinnen en op de mensen om hen heen af te stappen: 'Ga je met me mee naar de kerk?' Vicaris Bultsma: "De actie is al een succes wanneer kerkgangers daadwerkelijk anderen hebben uitgenodigd en een geloofsgemeenschap dat kan vieren. Er wordt dan gebouwd aan een kerkcultuur die uitnodigend is en daarmee wordt de drempel om (weer) een keer naar de kerk te gaan lager. Of er op die uitnodiging wordt ingegaan en wat daarvan de gevolgen zullen zijn is vooral in Gods hand. Paulus beschrijft immers al hoe hij plantte, Apollos water gaf, maar God zorgde voor de groei (vgl. 1 Kor. 3,6)." Zelf mocht Bultsma tijdens de Kerkproeverij in 2017 naast honderd 'gewone' kerkgangers ook veertig gasten verwelkomen in de Titus-Brandsmaparochie in Bolsward. Na de mis volgde een Bijbelse proeverij met o.a. cake uit de tijd van de Bijbel, Syrisch brood, druiven en olijven. De gasten kregen een goodiebag mee met wat te lezen en te proeven.

Vorbereiding 2018

Vrijdag 6 april vond in Hilversum in het gebouw van KRO-NCRV een Inspiratiedag voor Kerkproeverij/Back to Church plaats. Vertegenwoordigers van lokale deelnemende kerken lieten zich inspireren over gastvrijheid

Kerkproeverij staat of valt met een goede voorbereiding. Wat moet je als parochie doen om in het weekend van 15 en 16 september goed voor de dag te komen? Op de website www.kerkproeverij.nl is allerlei materiaal te vinden dat gebruikt kan worden om een 'cultuur van uitnodigen' te bewerkstelligen in de eigen parochie. Het laatste nieuws rond de campagne is te lezen in een maandelijks Kerkproeverij-nieuwsbrief. Wie deze nieuwsbrief wil ontvangen, kan zich aanmelden via de website van Kerkproeverij. Meer info op:
www.rkkerk.nl
www.raadvankerken.nl
www.kerkproeverij.nl

in de kerk door onder anderen professor Stefan Paas, bisschop De Korte en dominee De Reuver. Diaken Iwan Osseweijer (bisdom Rotterdam) deed vorig jaar ervaring op met dit project en vertaalde deze op de Inspiratiedag naar een boeiende workshop. Het weekend van 15 en 16 september is uitgekozen als landelijk moment om een Kerkproeverij-zondag te houden. Andere data zijn ook mogelijk, daarin zijn de parochies dit keer vrij, maar de publiciteit en ondersteuning is op genoemde data gericht. Parochies worden via de bisdommen opgeroepen om in 2018 mee te doen aan Kerkproeverij. Nieuw dit jaar

is dat deelnemende parochies een brochure ontvangen over het kerkgebouw om uit te delen in de viering van Kerkproeverij. De brochure laat zien hoe een kerkgebouw is ingericht en wat de betekenis daarvan is.

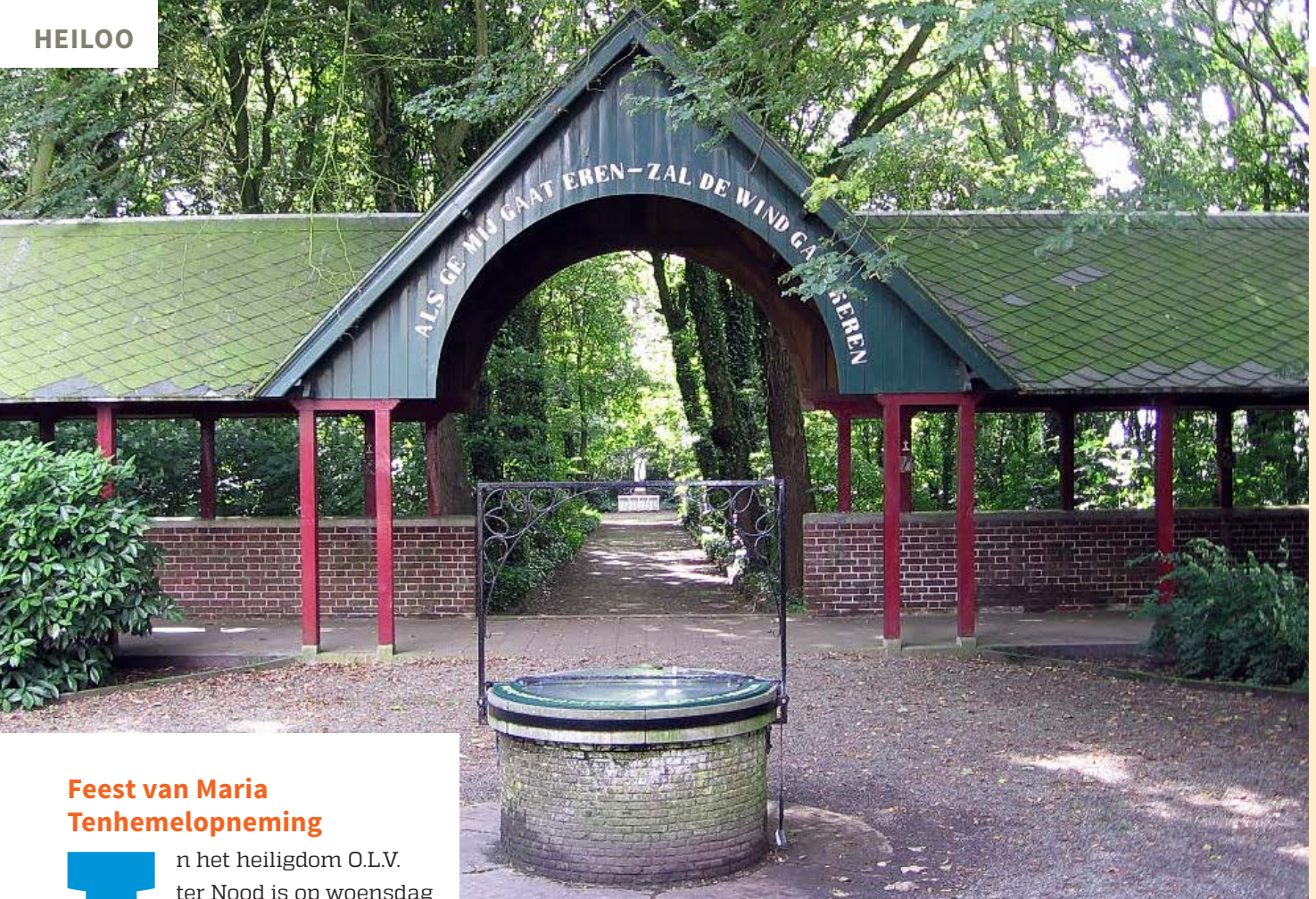
“
De actie is al een succes wanneer kerkgangers daadwerkelijk anderen hebben uitgenodigd

Inspiratie voor gastvrijheid

Iemand verwelkomen, hartelijk en gul onthalen, voor iemand herbergzaam zijn; dat is de betekenis van gastvrijheid. Op de landelijke inspiratiedag in april hield Stefan Paas een mooie lezing over de betekenis van een uitnodigende kerk te zijn. Die lezing is opgenomen in het *magazine Klooster!* van vorige maand, een speciaal nummer over gastvrijheid. Ook Anselm Grün, de bekende benedictijn uit Münsterschwarzach, laat zijn gedachten gaan over uitnodigen en gastvrijheid. Ten slotte zijn er ook concrete voorbeelden van kerken (protestants en katholiek) die de eerste kerkproeverij tot een succes wisten te maken. ■

Edith van Kuijck

Feest van Maria Tenhemelopneming

In het heiligdom O.L.V. ter Nood is op woensdag 15 augustus vanwege het liturgische hoogfeest van Maria Tenhemelopneming een feestelijke bedevaart. Hulpbisschop mgr. Herman Woorts van het aartsbisdom Utrecht zal om 12.00 uur voorgaan in een plechtige eucharistieviering. Aansluitend volgt een processie naar de Genadekapel, waar bloemen en kruiden gezegend worden. Naar oud gebruik richten wij ons tot God, door wiens Woord "uit het land jong groen opschoot, gras, zaadvormend gewas ... en bomen die ieder naar zijn soort hun vruchten droegen, met zaad erin" (Gen. 1,12). Door de zegening hopen wij op het beperken van de schade, door giftige kruiden veroorzaakt, en op het versterken van de doeltreffendheid van geneeskrachtige kruiden. Om 15.00 uur vindt een Marialof plaats.

Bezinningsdagen

Geregeld wordt in het gastenhuis Julianaklooster een bezinningsdag georganiseerd voor iedereen die geïnteresseerd is. De dag duurt van 10.00-16.00 uur en deelname bedraagt € 25,00.

- Donderdag 26 juli door pastor Anton Overmars: 'Vakantie: Kom naar de Bron'.
- Donderdag 30 augustus door pastor Anton Overmars: 'Bidden in je binnenkamer'.
- Donderdag 20 september door pastor Anton Overmars: 'De Engel des Heren heeft aan Maria gebodschapt'.
- Donderdag 25 oktober door pastor Anton Overmars: 'Zie de Dienstmaagd des Heren'.
- Zaterdag 27 oktober pater Ward Biemans sj.: 'Encycliek paus Franciscus: Laudato Si'.

Retraites

Het gastenhuis Julianaklooster biedt een aantal keer per jaar een retraite aan.

- 15-19 oktober: retraite o.l.v. pater Nikolaas Sintobin sj. gericht op werkers in het pastoraat, diakens, priesters, religieuzen en de pastoraal werkenden.
- 12-18 november: Ignatiaanse retraite o.l.v. pater Gerard Wilkens sj.
- 10-14 december: adventsretraite o.l.v. pastoor Henk Niesten samen met dr. Clara ten Hacken met het thema: 'De H. Familie van Nazareth. Met de intentie tot gemeenschapsopbouw'.

Heiligdom en gastenhuis
O.L.V. ter Nood
Hoogeweg 65 te Heiloo
072-5051288
www.olvternood.nl
info@olvternood.nl

Zwerven met God

Voor menigeen is het een nachtmerrie: een week op pad in een vreemde stad zonder geld, bagage of onderdak. Bruno Sestito en Maciej Senddecki, priesters van de Neocatechumenale weg in ons bisdom, deden het vorig jaar. De een in Erfurt, de ander in Brussel. Waarom? En: hoe ging het?

Bruno Sestito, pastoor in Noord-Scharwoude: "Dit wordt eens in de zoveel jaar gedaan, wereldwijd. Het officiële doel van de missie is de liefde van God te verkondigen. Het doel voor mijzelf was te ervaren dat Gods voorzienigheid echt bestaat, dat Hij elke

dag voor mij zorgt. Het is wel makkelijk om daar pastoraal over te praten, maar je spreekt er anders over als je dat hebt meegemaakt.

Door loting word je aan iemand gekoppeld en daarmee ga je op stap; ik was in Duitsland met Tobias, vader van zes kinderen. Behalve een bijbel en je brevier neem je niets mee: geen geld, geen telefoon. Ook geen schone kleren - onderweg moet je maar iets wassen. Eerder was ik nooit in zo'n situatie geweest. Ik leid een comfortabel bestaan. Kamperen doe ik niet; op reis logeer ik in hotels of bij vrienden. Ik ben hoogmoedig en ga liever dood van de honger dan dat ik om iets vraag."

Maciej Senddecki, kapelaan in Blaricum: "Het is niet verplicht, maar het wordt ons aangeraden dit eens in je leven te doen om de voorzienigheid van God te ervaren. Ik kwam in Brussel terecht. We kregen een plattegrond mee, adressen van parochies en een metrokaart met 25 ritten.

Mijn reisgenoot was een Spanjaard, die alleen Spaans sprak (Maciej komt uit Polen - red.). We konden goed met elkaar overweg, en hebben maar één keer ruzie gehad; hij vond mij 'te Duits': ik maak graag een plan, hij wilde het op zijn beloop laten."

Daar sta je dan...

Bruno: "We begonnen met alle deelnemers met een soort retraite in Bonn. Mijn bestemming was Erfurt.

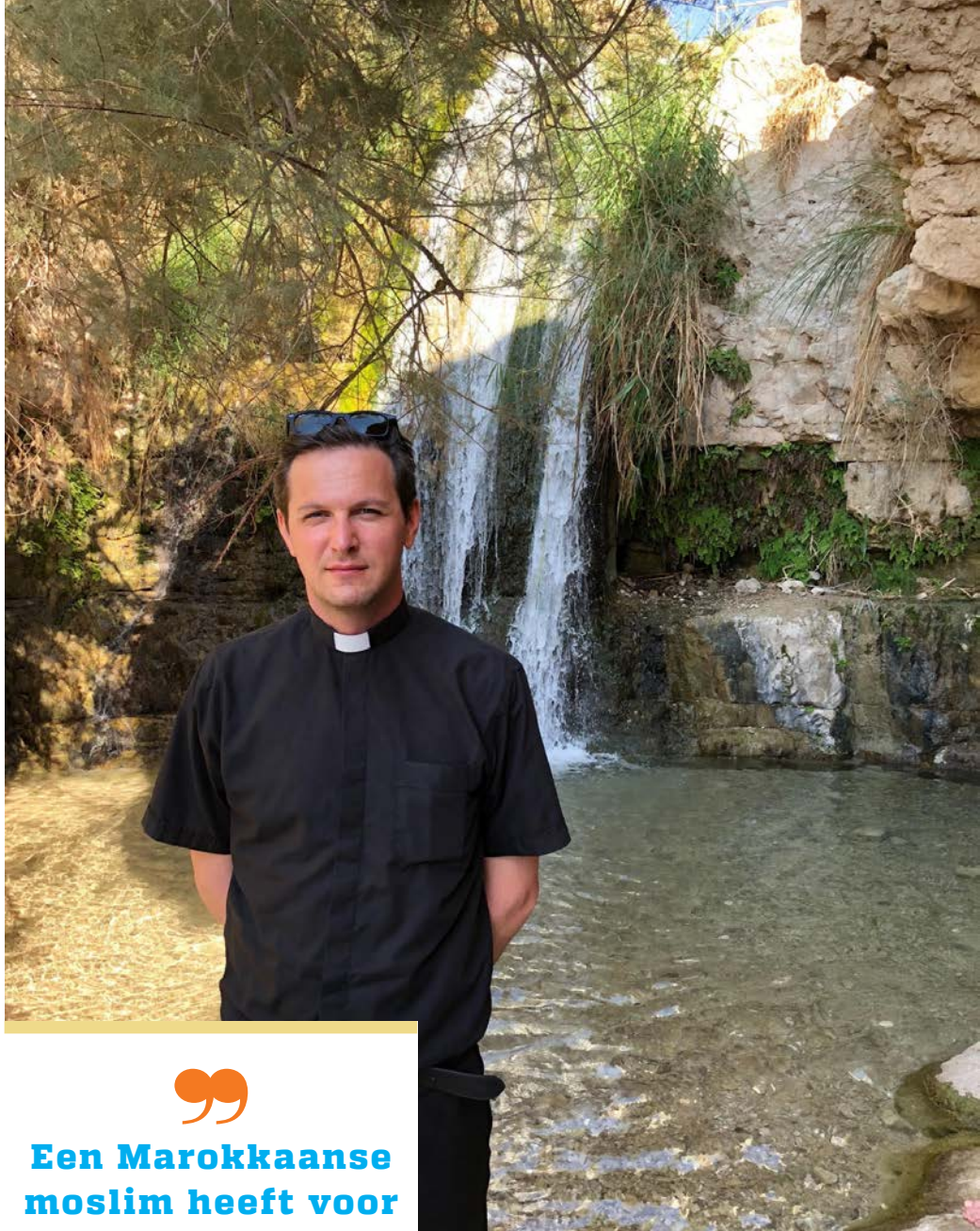
Het wordt ons aangeraden dit eens in je leven te doen om de voorzienigheid van God te ervaren

We kregen een treinkaartje en zijn 's morgens vanuit Bonn vertrokken. Na veel overstappen waren Tobias en ik 's avonds om zeven uur in Erfurt. We zijn maar gaan lopen en op zeker moment een restaurant binnengegaan om een stukje brood te vragen. Ze keken ons raar aan, maar we kregen wel wat. Ik voelde me in het paradijs. Daarna kwamen we iemand tegen die een kerk uitkwam. Hij zag mijn boordje en we raakten in gesprek. Hij verwees ons naar het seminarie. Daar konden we logeren en we kregen er die dag ook te eten. Ik dankte God op mijn knieën, in tranen - het was voor mij zó spannend.”

Maciej: “Om een uur of vijf in de middag kwamen we aan in Brussel. Eerst maar naar een kerk, op zoek naar een slaappleats. Na enkele dichte kerken liepen we naar de basiliek van het Heilig Hart. Het was al laat. Twee mensen kwamen naar buiten; ze zagen mijn boordje en we raakten in gesprek over onze missie. In hun auto hadden ze wat eten en gaven ons ervan. We kregen ook een toegangskaartje voor de kerk, waar de hele nacht aanbidding was. Tot middernacht heb ik in de aanbiddingskapel gebeden. Daarna vonden we een kapel om te slapen, op stoelen. Tot een uur of zes hebben we geslapen. Dan wil je naar het toilet, maar dat kostte geld. Een vrouw die wist van onze missie, heeft voor ons betaald. Als ontbijt hadden we nog wat eten van de vorige dag.”

Op pad

Bruno: “De volgende dag mochten we in het seminarie ontbijten. We deden mee met de lauden en de Mis. We gingen op pad langs kerken waar we werden ontvangen door priesters. Ze vonden het vaak moeilijk te begrijpen waarom wij zo op pad werden gestuurd. We hebben eens een hele dag gelopen. We zouden een priester bezoeken in een ziekenhuis buiten Erfurt, maar hij bleek er niet te zijn. In de hitte zijn we teruggelopen. We vroegen brood, maar niemand gaf iets. 's Avonds hadden we nog niet gegeten. Terug op het seminarie las ik in de Jacobusbrief over God die zijn kinderen niet in de steek laat. Toen kwam de conrector en hij gaf wat geld namens een

Een Marokkaanse moslim heeft voor ons een grote fles ijsthee gehaald en vroeg of we voor hem wilden bidden

priester die we eerder hadden gesproken. Als we aan het eind van de dag wat geld over hadden, gaven we dat aan de armen of aan een kerk. Op een dag hadden we niets gegeten. 's Avonds ontdekte Tobias

dat hij een paar euro had van de dag ervoor en we besloten dat aan een arme te geven als we die tegenkwamen. We ontmoetten een bedelende vrouw en gaven haar het geld. Later waren we weer op dat plein, nog steeds zonder eten, en toen verscheen de meneer die we op de eerste avond hadden ontmoet. Hij bood ons eten aan.” Maciej: “De eerste dag was warm. We hebben eindigen gelopen, van de ene gesloten kerk naar de andere. We hadden niet de moed iemand te vragen ons iets te geven. Om een uur of drie kwamen we een Marokkaanse moslim tegen die mijn boordje zag en zo ontstond een gesprek over het geloof en onze missie. Hij heeft voor ons een grote fles ijsthee gehaald en vroeg of we voor hem wilden bidden.”

Verrassing

Bruno: "We kwamen eens een arme katholieke man tegen die om hulp vroeg, maar we hadden niets. Toen heeft hij ons uitgenodigd bij hem thuis te komen eten. Met een beetje vlees en worst regelde hij een soort barbecue. Het was weinig, maar ik had het gevoel nog nooit zo veel te hebben gegeten. Toen we vertrokken, heeft hij ons bedankt omdat hij over het geloof had kunnen praten."

Maciej: "Rond zes uur besloten we een slaappleats te gaan zoeken, en iets te eten, want na het ontbijt hadden we niets meer gehad. In de buurt van het station vroeg

een Roemeense bedelaar met een kind om geld. We legden uit dat we niets hadden, en zei hij: kom mee.

←
Maciej Sendeki

Bruno Sestito

**Ik heb veel
gebeden, maar op
een andere manier
dan anders: meer
uit dankbaarheid**

Hij woonde met zijn broer in twee kamers. Ze hebben wat eten voor ons gemaakt. We waren onder de indruk. Eigenlijk hadden wij iemand om eten moeten vragen, maar we waren te hoogmoedig, we vonden dat zó moeilijk. Hij had gebedeld voor zijn familie, en van dat geld gaf hij ons te eten. Je verwacht goedheid van mensen met geld, maar het was de 'laagste' die voor ons heeft gezorgd."

De laatste dag

Bruno: "Op zeker moment werden we geroepen door de eigenaar van een Italiaans restaurant: of we zijn zaak wilden zegenen. We spraken af voor de laatste dag. Na de zegening bood hij ons een vijf-gangen-diner aan. Dat was heel bijzonder: we waren de missie begonnen met een stukje brood, en aan het eind kregen we een diner."

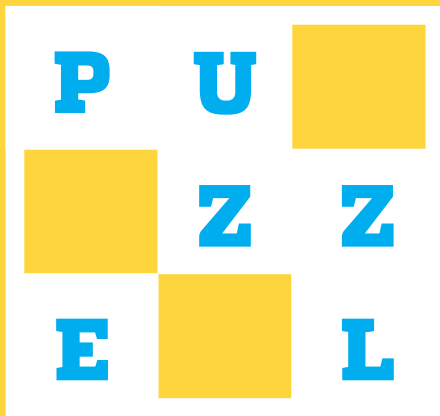
Maciej: "We kwamen in contact met een priester van de orde van Sint Jan. In zijn klooster was een Poolse vrouw. Zij heeft voor ons eten klaargemaakt, en we konden er slapen. Die nacht kreeg ik hevige koorts. 's Morgens was ik kapot, en ik bleef in bed. De vrouw gaf me wodka, zelfgemaakte soep en cognac; de volgende dag was ik weer gezond."

Achteraf

Bruno: "Ik zou dit niet nog eens willen doen - de spanning vooraf was groot - en toch was het de mooiste vakantie die ik heb beleefd. God heeft steeds voor ons gezorgd. Ik heb veel gebeden, maar op een andere manier dan anders: veel meer uit dankbaarheid. 's Nachts was ik vaak in tranen - dan kon ik niet slapen van vreugde."

Maciej: "Ziek worden was een van de dingen waar ik bang voor was. Maar God liet zien dat Hij ook dan een plaats vindt waar mensen voor je zorgen. God doet veel meer voor jou dan jij voor Hem." ■

Jim Schilder

Breng de letters uit de genummerde vakjes over naar de gelijkgenummerde vakjes van de oplossingsbalk.

Stuur uw oplossing o.v.v. naam en adres vóór 10 september 2018 naar de redactie van *SamenKerk*, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Of mail uw oplossing naar: samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17
18		19					20		21					22		23			
24	25				26			27		28				29		30			
31					32			33	34					35		36	37		38
39					40									41		42			43
	44			45	46			47			48	49			50		51		
52								53						54					55
				56		57				58		59			60		61		
62	63	64		65						66							67		68
	69			70						71				72		73		74	
75					76		77					78					79		
		80		81			82			83					84				
85	86						87				88				89				
90			91		92			93	94					95				96	
97		98		99				100		101				102				103	104
	105		106		107					108				109		110		111	112
113			114	115						116			117		118		119		120
			121							122				123	124		125		126
127	128							129						130			131		
132							133					134		135			136		137
138							139					140				141	142		
143										144	145					146			147
	149		150				151							152			153		
154			155		156					157					158		159	160	
			161							162				163		164			
165	166				167					168	169							170	171
172					173					174	175		176				177	178	179
180		181					182	183				184			185	186			187
188							189			190				191		192		193	
194																196			

De redactie van *SamenKerk* wenst u veel succes met onze zomerpuzzel. Onder de vele goede inzendingen van de puzzel uit ons juninummer zijn de volgende winnaars geloot. Van harte gefeliciteerd met uw prijs!

- Mevr. T. de Jong-Klos (Krommenie)
- Mevr. M.M. van Munster-Roeleveld (Wijdewormer)
- Dhr. J.J. van Lammeren (Uithoorn)

Horizontaal

1 groet 6 begroting 12 beste prestatie 19 cowboyvoorstelling 21 Bijbelse figuur 23 vaartuig 24 muisarm 26 haringachtige vis 28 slaginstrument 30 nauw 31 goochelnummer 32 me 33 vlug 35 muzieknoot 36 in orde 38 reeds 39 tweewielig voertuig 40 bevallen 42 parachutist 43 aanmoedigingskreet 44 huurvorm (Engels) 47 internetprotocol (afk.) 48 wat 50 leverworst 52 buitengewoon 53 gemeen 54 lucht (voorvoegsel) 55 toilet 56 vroeger 58 wasdom 60 Amerikaans opinieblad 62 commerciële omroep 65 deel van een koe 66 succes bij het flirten 67 krap 69 menselijke vrucht 71 bijzonder 72 met het doel 75 snijgend koud 76 deel van een schip 78 gewas 79 gemalen graan 80 kleur 82 op elkaar gelijkend 85 koeksoort 87 afslagplaats bij golf 88 een zekere 89 maal 90 middelijn 91 Franse couturier 93 dierenverblijf 95 teken 96 plus 97 stop! 99 Australische struisvogel 101 ophoping 103 domkop 105 zangvogel 107 vrouw uit Zuid-Holland 109 zienswijze 111 verlangen 113 familielid 114 vrouwelijk dier 116 felicitatie 118 tegen 120 bijwoord van tijd 121 rum met water 122 voorzetsel 123 niet uit 125 onvergelijkelijk 127 bezwijking 131 deel van de voet 132 uitverkoop 133 liefdesgod 134 verdieping van een gebouw 136 deel van een broek 138 zeer glibberig 140 Noorse munt 141 appelsoort 143 roem 144 Europese taal 146 bakplaats 147 beteuterd 149 lusthof 151 diepe bewusteloosheid 152 schamperen 154 managementteam 155 zacht gebak 157 vogel 158 onenigheid 161 onder meer 162 Frans lidwoord 163 voltooid 164 kaartenboek 165 vooruit! 167 bijplaneet 168 lage schoen 170 vierhandig zoogdier 172 geheel verbruikt 173 gravin van Holland 174 dierengeluid 176 voorkeur 177 insect 179 bitter vocht 180 dom persoon 182 popmuzikant 185 Frans kerstlied 187 Jamaicaanse muziekvorm 188 rommel 190 stijfjes 192 grote warmte 194 vol vocht 195 groeimiddel toedienen 196 gedeeltelijk

Verticaal

2 land in Afrika 3 noot 4 levenslucht 5 evenknie 7 jongensnaam 8 joods paasbrood 9 meisjesnaam 10 insectengedaante 11 populair 13 werktuig 14 praktijkgeval 15 loofboom 16 oude munt 17 keukenkruid 18 bouwvallig 20 voegwoord 22 zangnoot 25 schedelhuid 27 coach 29 seinschrift 34 nipt 37 vervoerbewijs 41 hechtpennetje 43 trekdier 45 oppervlaktemaat 46 riviervis 49 Bijbelse profeet 51 karpersoort 52 sterke speelkaart 53 muziektempel 54 chemisch element 55 keren 57 hoofdstad van Saudi-Arabië 59 binnenkomst 61 aanspreekvorm 63 genoeg 64 blauw dwergje 66 vorstentitel 68 van kracht zijn 70 eieren en jongen in een nest 71 sidderen 73 van bepaald metaal 74 gigantisch 75 vegetatie 77 herkauwer 78 vijf (in samenstellingen) 81 petroleum 83 overblijven 84 uitroep van smart 86 luchtwegaandoening 87 kaartterm 92 omgeslagen rand 94 energieleverancier 95 automodel 96 meisjesnaam 98 uitroep 100 kippenproduct 102 onmeetbaar getal 104 bezittelijk voornaamwoord 106 gebied 108 weerbarstig 110 koker 112 jongensnaam 113 plooiel 115 energieleverancier 117 op je gezondheid! 119 traag 121 samengesteld 122 religieuze tovenarij 124 Turkse bevelhebber 126 heldendicht 128 plezier na afloop 129 geestvervoering 130 Keltische taal 131 diefjesmaat 135 schenker 137 vlekkenwater 139 hetende 140 godspraak 142 erwtensoep 145 voorteken 146 ongelijk 148 Amerikaanse schrijver 150 milieuvriendelijk (voorvoegsel) 152 oogaandoening 153 cijfer 156 gedaan 159 zaagmeel 160 aartsvader 161 persoonlijk voornaamwoord 162 enig exemplaar 164 werk 165 penseelstreek 166 klassiek zangspel 169 oprijlaan 171 voornemen 173 bladnerf 175 bedrijf van een toneelstuk 178 ledige ruimte 181 wolvlkje 183 Oude Testament 184 kunstproduct 186 uitroep van verbazing 189 gewaad van een monnik 191 persoonlijk voornaamwoord 193 overdreven

Oplossing:

68	53	196	24	36	94	176	137	157	141	153	167	69	144	46
	84	42	111	56	121	193	100	5	163	118	185			

WJD'19 thuisblijvers- programma

In januari 2019 worden de Wereldjongerendagen (WJD'19) gehouden in Panama (Midden-Amerika). Van 25-27 januari is er op het eiland Ameland een WJD'19-thuisblijversprogramma voor jongeren vanaf 16 jaar uit heel Nederland. Het programma bestaat uit vaste WJD-onderdelen zoals de deelgroepen, catechese van bisschoppen, een avond van barmhartigheid, en een live-verbinding met Panama voor de nachtwake en slotviering met de paus. De kosten bedragen € 75,00. Info en aanmelding: info@jongkatholiek.nl.

Sponsorbier jongeren- groep HHW-Noord

Jongeren van de jongerengroep Sanctus Virgilius van de parochie H. Hart uit Heerhugowaard-Noord willen deelnemen aan de WJD'19 in Panama. Om hun reis naar Panama te bekostigen brouwen zij bier. Dit Sanctus Virgilius bier is vanaf medio augustus verkrijgbaar bij de parochie (contactpersoon: de heer Gerrie Groot, gerrie.groot@gkz.nl of 06-54978278). Misschien een idee om dit speciaal voor de WJD gebrouwen bier weer in je eigen parochie te verkopen, om zo geld in te zamelen voor je eigen deelname.

Midzomer- nachtmis

Ruim negentig jongeren uit verschillende bisdommen verzamelden zich op zondag 1 juli in Zandvoort voor de afsluiting van het werkjaar van het jongerenpastoraat. Na een gespreks- en spelprogramma werd op het strand bij Zandvoort aan Zee de eucharistie gevierd. Een bijzondere ervaring. Zie foto.